

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในยุคใหม่

เอกชัย อาชาพิพัฒน์, CPA

วท.ม. สาขาวิชาการกำกับดูแลกิจการ (MSCG)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในในยุคใหม่

- วิวัฒนาการของวิชาชีพตรวจสอบภายใน
- บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน (Role of Internal Auditor)
- Competencies needed for internal auditors
- Skills of Internal Auditor
- Internal audit focus areas are changing
- เปรียบความพร้อมด้าน Internal audit กับ AEC
- คุณภาพของผู้ตรวจสอบภายในแบบมืออาชีพ (Professional)

วิวัฒนาการของวิชาชีพตรวจสอบภายใน

ความแตกต่างของบทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน และทัศนคติที่ผู้รับการตรวจสอบ (Auditee) มีต่อผู้ตรวจสอบ (Auditor) คือ

1. Competition : Striving Together
2. Cooperation : Working Together
3. Collaboration : Creating Together

Source : บทความ “บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน จาก ตำรวจลับ สู่ที่ปรึกษา

โดยสุรพงษ์ ชูรังสฤษฎ์

วิวัฒนาการของวิชาชีพตรวจสอบภายใน

1. Competition : Striving Together เป็นยุคเริ่มแรกที่แสดงถึงความพยายามต่อสู้กัน และการปกป้องระหว่างผู้ตรวจสอบและผู้รับการตรวจสอบ ต่อกันเพื่อชัยชนะของตนเอง เป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการขององค์กร ($1+1 = 0$)

วิวัฒนาการของวิชาชีพตรวจสอบภายใน

2. Cooperation : Working Together เป็นยุคที่ผู้ตรวจสอบและ
ผู้รับการตรวจสอบ ตระหนักถึงภาระหน้าที่ซึ่งกันและกัน ให้
ความร่วมมือซึ่งกัน แต่ก็ยังให้ความสำคัญต่อภาระตนเองเป็น
หลัก ต่างฝ่ายมีภาระหน้าที่ของตนเองไม่ปะปนกัน แต่สามารถ
ทำงานร่วมกันได้ เป็นลักษณะ $(1+1 = 2)$

วิวัฒนาการของวิชาชีพตรวจสอบภายใน

3. Collaboration : Creating Together เป็นยุคที่ผู้ตรวจสอบและผู้รับการตรวจสอบ สร้างสรรค์ร่วมกัน ทำงานเป็นทีมเดียวกัน เข้าใจเป้าหมายตรงกัน เนื่องจากกำหนดร่วมกัน

$(1+1 = 3)$

ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามแนวทาง Collaboration

- การสร้างความไว้วางใจ และขจัดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน
- ร่วมกันกำหนดหลักการ และเป้าหมาย พร้อมสร้างพันธะซึ่งกันและกัน
- ใช้ทักษะในการเป็นผู้ฟังที่ดี เป็นพื้นฐาน ในการทำงานเป็นทีมเดียวกัน

Source : บทความ “บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน จาก ตำรวจลับ สู่ที่ปรึกษา

โดยสุรพงษ์ ชูรังสฤษฎ์

บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน

คือ การตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบ และ
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในขององค์กร เพื่อให้มั่นใจว่า
การควบคุมเพียงพอที่จะบรรลุภารกิจขององค์กร ถึงแม้ว่า ผู้
ตรวจสอบภายในอาจเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่ตนตรวจสอบ
แต่สิ่งสำคัญและจำเป็น ก็คือ ผู้ตรวจสอบต้องมีความเป็นกลาง
และต้องดำรงความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรม

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

อดีต : การตรวจสอบเพื่อการจับผิด (เชิงลบ)

ปัจจุบัน : การตรวจสอบ (Assurance) เพื่อให้ข้อเสนอแนะ
ต่อผู้รับการตรวจสอบ และเป็นที่ปรึกษา (Consultant) ด้าน
ระบบการควบคุมภายใน

อนาคต : New Ways to Add Value in Expanded Role การ
เพิ่มมูลค่าจากการตรวจสอบ (Assurance) และการเป็นที่ปรึกษา
(Consultant) ด้านระบบการควบคุมภายในทางธุรกิจ ด้านการ
บริหารจัดการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารความเสี่ยง

Roles of Internal Auditor

ผู้ตรวจสอบภายใน มีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่า (Value) ให้แก่องค์กร โดยต้องเข้าใจถึงลักษณะของธุรกิจ ทำให้สามารถทราบถึง ความเสี่ยงที่องค์กรต้องเผชิญ (ความเสี่ยงสืบเนื่อง : Inherent Risk / Business Risk) และสามารถตอบสนองความคาดหวังของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริษัท ฝ่ายบริหาร ผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสีย และสังคม

Competencies needed for internal auditors

- Inherent Personal Qualities
 - Integrity
 - Passion
 - Work ethic
 - Curiosity
 - Creativity
 - Initiative
 - Flexibility

Knowledge and Skills

- Expertise in more than one area
- Technology
- Communication
- Analytical Thinking

Skills of Internal Auditor

Professional skills และ Leadership skills สำคัญที่สุดสำหรับ CAE (Chief Audit Executive)

Technical skills สำคัญที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องพัฒนา คือ Data mining, Risk และ IT

Internal audit focus areas

Deloitte

Top 5 consensus

1. Audits of IT/ICT Risk
2. Challenge to the business
3. Audit of ERM process
4. Ethics audits
5. Social and sustainable audit

Knowledge and Skills for CAE

Professional knowledge	3.93
Business and industry & specific knowledge	4.17
Leadership skills	4.35
Professional skills	4.35

Source: The Institute of Internal Auditors Singapore (IIAS)

The top five skill sets for Internal audit

1. Data mining
2. Risk assessment
3. Information technology
4. Risk management
5. Fraud detection

Source : Internal Audit 2012 – Asia Pacific Supplement by PwC

Internal audit focus areas are changing

ผล survey ของ IIA, PwC, Deloitte และ KPMG แสดงให้เห็นว่า focus area ของงานตรวจสอบภายในในช่วง 1-3 ปีนี้ จะเน้นด้าน IT, ERM และ new business venture รวมถึงเรื่องใหม่ ๆ เช่น Social and sustainable audit

Internal Audit Activities Expected in 2011-2015

1. CG reviews
2. Audits of ERM Process
3. Review addressing linkage of strategy and company performance
4. Ethics audits
5. Migration to IFRS
6. Social and sustainable audit
7. Disaster recovery testing and support
8. Evaluation of the effectiveness of internal control
9. Auditing of IT/ICT risk

Areas of increasing responsibility in 2012 (Asia Pacific)

1. Auditing the ERM Process
2. Auditing IT security
3. Educating company personnel
4. Continuous Auditing
5. Ethic programs
6. Fraud prevention and detection

Key growth areas in the scope of internal audit in 2012

1. Challenge to the business
2. Assurance over Corporate Social Responsibility
3. Facilitator and catalyst of improvement
4. Assurance over reputation risk management
5. Assurance over project risk management
6. Source of best practice
7. Assurance over Technology risk management
8. Assurance over management of fraud risk
9. Assurance over procurement practices

Top 12 internal audit focus areas for 2012 (Technology Industry)

1. Third-Party Relationships
2. International Operations
3. Mergers, Acquisitions, and Integration
4. Managing Cost – Outsourcing, Off-Shoring & Shared Services
5. Information Security
6. System Implementation
7. Business Continuity Management and IT Disaster Recovery
8. Use of Cloud Services
9. Foreign Corrupt Practice Act
10. Trade & Customer Compliance
11. Intellectual Property Protection
12. Talent Management, retention, and Succession Planning

เตรียมความพร้อมด้าน Internal audit กับ AEC

1. Business Insight : ผู้ตรวจสอบภายในต้องเข้าใจธุรกิจเป็นอย่างดี นำ Risk & Control มาสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ธุรกิจ

2. แผนการตรวจสอบภายในจัดทำตามแนวความเสี่ยง และต้อง Dynamic : สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตาม Business และความคิดหวังของ Audit Committee, Board, ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสีย

3. ยกระดับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานสากล : โดยจัดให้มีการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายใน (Quality Assessment Review : QAR) ทุก 5 ปี เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และให้ทัดเทียม ASEAN

(ช.ค.53 สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ให้มีการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายในโดยผู้ประเมินอิสระจากภายนอกอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี)

เตรียมความพร้อมด้าน Internal audit กับ AEC

4. ผู้ตรวจสอบภายในต้องพัฒนา Skill ทั้ง Technical skill และ Soft skill :
ให้สอดคล้องกับ Focus area ที่เปลี่ยนแปลง เช่น ทักษะด้าน IT, BCP, GRC และ Sustainability ใช้ Audit tools เป็นเครื่องมือในการทำ Continuous auditing และควรได้รับประกาศนียบัตรเฉพาะด้าน เช่น CIA หรือ CISA
5. ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อสามารถแข่งขันกับผู้ตรวจสอบภายในอื่นใน ASEAN และสร้างโอกาสในการปฏิบัติงานตรวจสอบกับกิจการในประเทศกลุ่ม ASEAN เนื่องจาก AEC มีมาตรฐานแจ้งว่าจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง

เตรียมความพร้อมด้าน Internal audit กับ AEC

6. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี : ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ในการตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานฯ

7. วัฒนธรรมองค์กร : เมื่อเข้าสู่ AEC แล้ว ผู้ตรวจสอบภายในอาจต้องมีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศ ส่งผลให้ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีความเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละแห่งด้วย เพื่อให้การติดต่อประสานงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

เตรียมความพร้อมด้าน Internal audit กับ AEC

8. การปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลง : ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องรอบรู้ข่าวสารและทันโลก ทำความเข้าใจปัจจัย/สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อสามารถตรวจสอบให้ตรงประเด็นสามารถเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มมูลค่าให้แก่องค์กร รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารในบทบาทด้านงานให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Source : กลุ่มตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET GROUP) และ

จุลสารตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง

คุณภาพของผู้ตรวจสอบภายในแบบมืออาชีพ (Professional)

- ทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญ (Hard Skill/Technical Skill)
- ทักษะในการสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ (Soft Skill)
- จรรยาบรรณ (Ethics)

Hard Skill / Technical Skill

พื้นฐานจากการศึกษาและประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบภายใน
ซึ่งจะพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ* วิธีการ และเทคนิคการ
ตรวจสอบอย่างกว้างขวางต่องานตรวจสอบภายในได้

*ความเชี่ยวชาญ (Proficiency) หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่มี
อยู่เมื่อเผชิญและเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ต้องอาศัยการวินิจฉัย
ค้นคว้าและความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

ความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน

- (ก) ความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการตรวจสอบภายใน และเทคนิคในการปฏิบัติการกิจ
- (ข) ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักการและเทคนิควิชาบัญชี โดยเฉพาะ ผู้ตรวจสอบที่จะต้องตรวจสอบการบันทึกและรายงานทางการเงิน
- (ค) มีความเข้าใจในหลักการทางด้านการจัดการ
- (ง) มีความชื่นชอบในวิชาต่าง ๆ ขึ้นพื้นฐาน เช่น บัญชี เศรษฐศาสตร์ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ภาษี การเงิน วิเคราะห์เชิงปริมาณและ เทคโนโลยีสารสนเทศ

Soft Skill

ควรเข้าใจเรื่องมนุษยสัมพันธ์และรักษาสัมพันธภาพอย่างน่าพึงพอใจกับผู้รับการตรวจสอบ (Auditee)

ผู้ตรวจสอบภายในควรมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารทั้งวาจาและลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีทัศนคติที่ชัดเจนและเชิงบวก มีจินตนาการและความคิดริเริ่มในการค้นหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาเดิม ๆ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความทันสมัยเกิดขึ้น

- Change Management
- Negotiation

Ethics

4 หลักการ (Four Principles of conduct) :

1. ความซื่อสัตย์ (Integrity)

ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายในสร้างความไว้วางใจและทำให้
พิจารณาของผู้ตรวจสอบภายในเป็นที่น่าเชื่อถือ

2. ความเที่ยงธรรม (Objectivity)

ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ใน
การรวบรวม ประเมิน และสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมหรือ
กระบวนการที่ตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในจะประเมินสถานการณ์ที่
เกี่ยวข้องอย่างเป็นกลาง ไม่ลำเอียง และไม่ปล่อยให้อคติหรือบุคคลอื่นมี
อิทธิพลเหนือการประเมิน

Ethics

3. การรักษาความลับ (Confidentiality)

ผู้ตรวจสอบภายในจะเคารพคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของในข้อมูลที่ได้รับ และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม เว้นแต่เมื่อกฎหมายหรือวิชาชีพกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

4. ความสามารถในการหน้าที่ (Competency)

ผู้ตรวจสอบภายในจะใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็น ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

หลักปฏิบัติ (Rules of Conduct)

1. ความซื่อสัตย์ (Integrity)

ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง :

1.1 Honesty, diligence, and responsibility : ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร และมีสำนึกรับผิดชอบ

1.2 Law expectation : ปฏิบัติตามกฎหมาย และเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายและวิชาชีพกำหนด

1.3 Not be illegal : ไม่มีส่วนร่วมโดยเจตนาในกิจกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย หรือการกระทำ ที่อาจเสื่อมเสียต่อวิชาชีพการตรวจสอบภายในหรือองค์กร

1.4 Respect legitimate and ethical objectives : เคารพและสนับสนุนวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักจริยธรรม ขององค์กร

หลักปฏิบัติ (Rules of Conduct)

2. ความเที่ยงธรรม (Objectivity)

ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง :

2.1 Not participate in activity impaired unbiased assessment : ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือความสัมพันธ์ที่บั่นทอนหรืออาจบั่นทอนการประเมินอย่างเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ของตน ทั้งนี้ รวมไปถึงการกระทำหรือความสัมพันธ์ที่ขัดต่อผลประโยชน์ขององค์กรด้วย

2.2 Not accept anything impair professional judgment ไม่รับสิ่งตอบแทนใด ๆ ที่บั่นทอนหรืออาจบั่นทอนวิจารณญาณของผู้ประกอบวิชาชีพ

2.3 Disclose all material facts : เปิดเผยความจริงทั้งหมดที่ทราบ ซึ่งหากละเว้นไม่เปิดเผยแล้ว อาจทำให้รายงานผลการตรวจสอบบิดเบือนไป

หลักปฏิบัติ (Rules of Conduct)

3. การรักษาความลับ (Confidentiality)

ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง :

3.1 Prudent in use and protection of information : รอบคอบในการใช้และปกป้องข้อมูลที่ได้มาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

3.2 Not use information for personal gain : ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อการใด ที่ขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักจริยธรรม ขององค์กร

หลักปฏิบัติ (Rules of Conduct)

4. ความสามารถในหน้าที่ (Competency)

ผู้ตรวจสอบภายในจะต้อง :

4.1 Engage only in service they have necessary knowledge, skill and experience : ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะในงานส่วนที่ตนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับงานส่วนนั้นเท่านั้น

4.2 Perform internal auditing with International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing : ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในโดยยึดมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายในเป็นหลัก

หลักปฏิบัติ (Rules of Conduct)

4.3 Continually improve proficiency and effectiveness and quality of services : พัฒนาความชำนาญ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของบริการอย่างต่อเนื่อง